

JOURNAL OF THEORETICAL
AND APPLIED MECHANICS
2, 37, 1999

BIULETYN INFORMACYJNY
PTMTS

*Z wielką dumą i radością pragniemy poinformować, że członek
naszego Towarzystwa*

prof. Anatoliusz Jakowluk

otrzymał tytuł

**Doktora Honoris Causa Białoruskiego Narodowego
Uniwersytetu Informatyki i Radioelektroniki**

*oraz, że tytuł Profesora otrzymali następujący członkowie
Towarzystwa:*

26 listopada 1998 roku

- **Janusz Lewandowski** – Politechnika Warszawska

29 grudnia 1998 roku

- **Teresa Styrylska** – Politechnika Krakowska

* * * * *

Profesor Jan Szargut – 75-lecie urodzin i 50-lecie pracy naukowej

W dniach 2 ÷ 4 września 1998 roku w Gliwicach i Ustroniu Śl. odbyły się uroczystości rocznicowe z okazji 75-lecia urodzin i 50-lecia pracy naukowej – przez cały czas w Politechnice Śląskiej – profesora zwyczajnego, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk, doktora honoris causa Politechniki Śląskiej i Politechniki Częstochowskiej, dra inż. Jana Szarguta. W środę 2 września o godz. 1030 w Auli Głównej Politechniki Śląskiej rozpoczęła się oficjalna akademicka, w której wzięło udział ponad 300 gości. Byli wśród nich wybitni profesorowie-termodynamicy z wielu krajów Europy i Ameryki Północnej, profesorowie tej specjalności z niemal wszystkich uczelni technicznych w Polsce, członkowie PAN, Komitetu Termodynamiki i Spalania oraz Komitetu Problemów Energetyki, jak też wysocy rangą przedstawiciele znanych firm energetycznych, w tym największych elektrowni Górnego Śląska i Opolszczyzny oraz reprezentanci sektora energetycznego wielu zakładów związanych z hutnictwem i chemią. Uroczystość zaszczylicili również przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich – absolwenci Wydziału Mechaniczno-Energetycznego naszej Uczelni. Licznie przybyli goście – profesorowie i inni pracownicy Politechniki Śląskiej, a przede wszystkim wychowankowie i dawni oraz obecni współpracownicy Jubilata. Bardzo ciepły list przysłał wybitny absolwent Wydziału Mechaniczno-Energetycznego, Premier RP, prof.dr hab.inż. Jerzy Buzek.

Uroczystą akademię rozpoczął Chór Politechniki Śląskiej pierwszą zwrotką akademickiej pieśni *Gaudeamus igitur...*, po czym głos zabrał dyrektor Instytutu Techniki Ciepłej prof.dr hab.inż. Andrzej Ziębik, witając zebranych w imieniu Jubilata, JM Rektora, Dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki oraz Komitetu Organizacyjnego. W dalszym ciągu swojego wystąpienia prof. Ziębik przedstawił życiorys naukowy Profesora Szarguta. Następnie, po wystąpieniu JM Rektora Politechniki Śląskiej, dra hab.inż. Bolesława Pochopienia, profesora w Politechnice Śląskiej, Chór odśpiewał hymn *Gaude Mater Poloniae...* Kolejnym punktem uroczystości były wystąpienia zaproszonych gości: Rektora Politechniki Śląskiej poprzedniej kadencji, obecnie wiceministra prof. Wilibalda Winklera w imieniu Ministerstwa Edukacji Narodowej, prof. Jarosława Mikieliewicza jako przedstawiciela Polskiej Akademii Nauk, prof. Rudolfa Jeschara z Uniwersytetu Technicznego w Clausthal (Niemcy), prof. Wiktora Brodianskiego z Moskiewskiego Instytutu Energetycznego, byłego Ministra Przemysłu mgra inż. Klemensa Ścierańskiego, absolwenta Wydziału ME, przemawiającego w imieniu polskich energetyków, mgra inż. Andrzeja Sgodzaja z Huty Pokój, reprezentującego sektor energetyczny w przemyśle hutniczym i chemicznym oraz mgra inż. Andrzeja Gałazewskiego – wicewojewody katowickiego i również absolwenta Wydziału ME. Na zakończenie tej części uroczystości przedstawicielka Państwowego Wydawnictwa Naukowego, mgr Anna Jankowska, wręczyła Jubilatowi jeszcze "ciepły" egzemplarz nowej, obszernej monografii autorstwa Jana Szarguta i Andrzeja Ziębika pt. *Podstawy energetyki ciepłej*, której druk ukończono 31 sierpnia 1998 roku.

Po wystąpieniu Jubilata poświęconemu głównie polskim i zagranicznym termodynamikom, z którymi Profesor Szargut utrzymywał bliskie kontakty naukowe lub też miał okazję bezpośrednio współpracować, chór odśpiewał Kantatę Jubileuszową.

W kolejnej części uroczystości znany amerykański termodynamik, prof. Dominik Sama z University of Massachusetts Lowell wygłosił interesujący referat naukowy pt. A Summary of the Second Law Insight Method and What Has Been Achieved to Date. W żywym wystąpieniu prof. Sama przedstawił pewne aspekty II Zasady Termodynamiki, z którą związane są największe osiągnięcia naukowe Jubilatów – wynikający z tej zasady rachunek egzergiczny stanowi element termodynamiki technicznej, w zakresie którego Profesor Szargut uważany jest za jeden z największych światowych autorytetów. Część oficjalną akademii zakończył chór odśpiewaniem drugiej zwrotki pieśni Gaudeamus igitur...

Część drugą uroczystości, tym razem w Sali Senatu Uczelni, rozpoczął toast JM Rektora Politechniki Śląskiej, po którym nastąpiło indywidualne składanie życzeń i gratulacji, zakończone skromnym przyjęciem. Następnie ponad 130 uczestników Seminarium, z Jubilatami na czele, udało się do Ustronia na dwudniowe międzynarodowe seminarium naukowe nt. Contemporary Problems of Thermal Engineering, zorganizowane pod patronatem JM Rektora Politechniki Śląskiej przez Instytut Techniki Ciepłej przy współdziałaniu Komitetu Problemów Energetyki oraz Komitetu Termodynamiki i Spalania Polskiej Akademii Nauk. Sponsorami seminarium byli m.in.: Komitet Badań Naukowych, Elektrownia Jaworzno III, Elektrownia Łaziska, Elektrownia Opole, Elektrownia Rybnik, Elektrownia Skawina, Huta Pokój, Huta Miedzi Głogów, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gliwicach oraz Węglózbyt w Katowicach. Wśród uczestników obrad było ponad 20 znanych termodynamików z Europy, USA, Kanady i Meksyku, którzy wygłosili 19 referatów naukowych związanych z tematyką seminarium. Pozostałe 11 referatów przedstawił goście z innych uczelni technicznych w Polsce oraz pracownicy Politechniki Śląskiej, głównie Instytutu Techniki Ciepłej.

Profesor zw. dr inż. Jan Szargut, członek rzeczywisty PAN Biografia

W roku 1998 mija 50 lat od ukończenia przez Profesora Jana Szarguta studiów na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Rok 1948 można więc uznać za początek Jego pracy naukowej. Pracę dydaktyczną w Politechnice Śląskiej rozpoczął jednak Profesor dwa lata wcześniej, studiując i jednocześnie prowadząc zajęcia dydaktyczne jako młodszy asystent.

Profesor Jan Szargut urodził się 9 września 1923 roku we Lwowie w rodzinie pochodzącej z ubogiej wsi galicyjskiej. We Lwowie również spędził lata młodości, ukończył szkołę powszechną, a w roku 1941 szkołę średnią. W roku 1942 Profesor Szargut został przyjęty na Wydział Mechaniczny Politechniki Lwowskiej, która w okupacyjnych warunkach działała pod nazwą Technicznych Kursów Fachowych. Po ukończeniu pierwszego roku studiów pracował przez rok jako kreślarski. W październiku 1944 roku, po wyzwoleniu Lwowa, został przyjęty na drugi rok studiów. W roku

1946 przybył w ramach repatriacji do Gliwic. Tu kontynuował studia na Politechnice Śląskiej, równocześnie podejmując pracę w Katedrze Teorii Maszyn Ciepłych. W listopadzie 1948 roku Profesor Szargut, po zdaniu egzaminu dyplomowego z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem, został zatrudniony w charakterze starszego asystenta w Katedrze Teorii Maszyn Ciepłych. W roku 1950 został mianowany adiunktem. W latach 1951 ÷ 54 odbył studia aspiranckie pod kierownictwem prof. dra hab.inż. Stanisława Ochęduszki. W roku 1955 uzyskał stopień doktora nauk technicznych na podstawie dysertacji pt. "Równania bilansowe wynikające z I i II zasady termodynamiki". W tym samym roku został mianowany zastępcą profesora. We wrześniu 1957 roku objął stanowisko kierownika Katedry Energetyki Ciepłej. W październiku tegoż roku uzyskał tytuł naukowy docenta, a w roku 1962 tytuł profesora nadzwyczajnego. W latach 1960 ÷ 62 pełnił funkcję dziekana Wydziału Mechaniczno-Energetycznego Politechniki Śląskiej. W roku 1969 Rada Państwa przyznała Mu tytuł profesora zwyczajnego. W tym samym roku Profesor Szargut objął funkcję kierownika Katedry Podstaw Techniki Ciepłej, powstałej z połączenia Katedry Teorii Maszyn Ciepłych i Katedry Energetyki Ciepłej. Od roku 1971 do roku 1993 Profesor Szargut pełnił funkcję dyrektora Instytutu Techniki Ciepłej. W grudniu 1976 roku Profesor Szargut został wybrany członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk. W latach 1984 ÷ 85 przebywał w Kanadzie w University of New Brunswick, gdzie opracował, w języku angielskim, monografię dotyczącą analizy egzergetycznej. W roku 1989 został członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk.

Pierwsze lata pracy naukowej Profesor Szargut poświęcił teorii bilansowania energetycznego procesów chemicznych, opracował teorię stanów odniesienia i wprowadził pojęcie entalpii dewaluacji, stanowiącej uogólnienie wartości opałowej. Na początku lat pięćdziesiątych Profesor Szargut, jako jeden z pierwszych na świecie, rozpoczął prace naukowe z dziedziny analizy egzergetycznej procesów ciepłych i chemicznych. Opracował metodę obliczania egzergii chemicznej, pracował nad analizą egzergetyczną typowych procesów ciepłych oraz nad zastosowaniem ekonomicznym i ekologicznym egzergii, zapoczątkował i rozwinął analizę skumulowanej egzergochłonności i skumulowanych strat egzergii. W latach tych Profesor rozpoczął również prace nad zastosowaniem rachunku wyrównawczego do uzgadniania bilansów substancji i energii w procesach chemicznych, do obliczania tablic termochemicznych i do wyznaczania współczynników równań empirycznych.

Wiele wysiłku Profesor Szargut włożył w ugruntowanie podstaw termodynamiki technicznej. Wykładał ten przedmiot od początku swojej kariery akademickiej na Wydziałach: Mechanicznym Energetycznym i Inżynierii Sanitarnej, jest również autorem unikalnych podręczników z tej dziedziny.

Od połowy lat pięćdziesiątych datuje się szczególne zainteresowanie Profesora teoretycznymi podstawami energetyki przemysłowej. Profesor rozwinął teorię wykorzystania energii odpadowej, teorię obliczania wskaźników skumulowanego zużycia energii i wskaźników energetycznych w procesach skojarzonych. Pracował nad modelami gospodarki materiałowo-energetycznej, nad zagadnieniami optymalizacji procesów i urządzeń energetyki przemysłowej oraz nad zagadnieniami termoeconomicznymi ochrony środowiska, przy czym szczególnie dużo uwagi poświęcił energetyce ciepłej w hutnictwie. M. in. Profesor Szargut zainicjował badania wpływu różnego rodzaju

czynników na wskaźniki energetyczne zespołu wielkopiecowego za pomocą metody opartej na porównywaniu bilansów pierwiastków i energii.

Bardzo duży dorobek naukowy Profesor Szargut ma w dziedzinie modelowania matematycznego i badań eksperymentalnych przepływu ciepła w procesach hutniczych. Zajmował się numerycznym modelowaniem przepływu ciepła przez promieniowanie w komorach pieców hutniczych, nagrzewania wsadu w piecach, krzepnięcia wlewków oraz przepływu ciepła w rekuperatorach i regeneratorach, rozwinął zastosowanie metody Monte Carlo w obliczeniach przepływu ciepła, zaproponował zastosowanie procedury exodus do obliczania regeneratorów, analizował zagadnienie poprawności fizycznej równań różnicowych, zainicjował badania doświadczalne konwekcji w regeneratorach i elementach Fielda oraz promieniowania w komorach pieców.

Od roku 1991 Profesor Jan Szargut wchodzi regularnie w skład komitetów naukowych cyklicznych konferencji poświęconych analizie energetycznej systemów i procesów energetycznych z aspektami ekologicznymi (znanych najczęściej pod nazwą ECOS – Efficiency, Cost, Optimization, Simulation and Environmental Aspects of Energy Systems and Processes). W roku 1993 był głównym organizatorem konferencji z tego cyklu, która odbyła się w Polsce pod nazwą ENSEC'93 (Energy Systems and Ecology), W uznaniu zasług za organizację tej konferencji Profesor otrzymał dyplom honorowy ASME.

W roku 1993 Profesor Szargut przeszedł na emeryturę, ale jego aktywność naukowa nie tylko nie osłabła, lecz uległa wzmożeniu. W latach dziewięćdziesiątych zainteresowania naukowe Profesora Szarguta skupiały się nad zagadnieniem zastosowania egzergii w analizie ekologicznej i na analizie termodynamicznej elektrowni i elektrociepłowni gazowych oraz gazowo-parowych. Profesor jest m.in. twórcą pojęcia kosztu ekologicznego. Dużo uwagi Profesor poświęcił również na analizę pracy nowego typu urządzenia chłodniczego, opierając się głównie na pomiarach własnych, do których stanowisko sam zaprojektował.

Profesor Szargut opublikował łącznie 244 artykuły naukowe (w tym 44 za granicą), 29 artykułów przeglądowych i dyskusyjnych, 19 książek (w tym 14 monografii, 5 podręczników akademickich), jak też 12 skryptów. Dwie książki ukazały się za granicą. Jedną książkę, fragmenty drugiej oraz kilka artykułów przetłumaczono na język rosyjski i wydano w ZSRR. Na zagranicznych konferencjach naukowych Profesor przedstawił około 35 referatów, na krajowych konferencjach międzynarodowych zaś około 70.

Profesor Szargut jest promotorem 28 zakończonych przewodów doktorskich. Spośród wypromowanych doktorów 15 uzyskało tytuły profesora lub zajmuje stanowiska profesorów. Był recenzentem 41 dysertacji doktorskich i 31 prac habilitacyjnych. Opiniował 97 wniosków nominacyjnych na stopień profesora i docenta.

Profesor Szargut był organizatorem i kierownikiem studiów doktoranckich na Wydziale Mechanicznym Energetycznym Politechniki Śląskiej, był organizatorem lub współorganizatorem wielu sympozjów naukowych, pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Oddziału PAN w Katowicach. W latach 1963 ÷ 69 był członkiem Zarządu Oddziału PTMTS w Gliwicach (przez dwa lata pełnił funkcję wiceprzewodniczącego). Od roku 1978 jest przewodniczącym Komisji Energetyki Oddziału PAN w Katowicach. Przez wiele lat był członkiem Prezydium Komitetu Problemów Energetyki PAN. Jest

przewodniczącym rady redakcyjnej Archiwum Energetyki i członkiem rady redakcyjnej czasopisma *Gospodarka Paliwami i Energią*.

Od wielu lat Profesor Szargut współpracuje ściśle z przemysłem, szczególnie z hutnictwem. Tematyka większości prac doktorskich, którymi kierował, wynikała z potrzeb przemysłu. Był konsultantem naukowo-technicznym ds. gospodarki energetycznej hut: Batory, Pokój i Katowice. Był inicjatorem i pomysłodawcą nowych konstrukcji rekuperatorów zainstalowanych m. in. w hutach: Pokój i Kościuszko. Zainicjował budowę konwekcyjnych komór do wstępnego podgrzewania wsadu w hutach: Kościuszko i Stalowa Wola. Zainicjował zastosowanie elektronicznej techniki obliczeniowej do modelowania matematycznego gospodarki materiałowo-energetycznej zakładów hutniczych, zainicjował także badania nad stosowaniem tlenu w piecach grzejnych. Zaproponował bezinwestycyjne metody zmniejszenia zużycia paliwa w piecach grzejnych.

Wiosną 1992 roku Profesor Szargut otrzymał tytuł doktora honoris causa Politechniki Śląskiej, w kilka miesięcy później zaś taki sam tytuł nadała mu Politechnika Częstochowska.

Profesor Szargut został odznaczony m.in. Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą, Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi. Uzyskał tytuł Dyrektora Generalnego Energetyki III stopnia. Był dziewięciokrotnie wyróżniany nagrodą I stopnia i dwukrotnie nagrodą II stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Profesor Szargut był i pozostaje nadal dla swych wychowanków wzorem rzetelności oraz sumienności w pracy naukowo-dydaktycznej. Z okazji 50-lecia pracy naukowej składamy Jubilatowi najlepsze życzenia zdrowia i wielu sił w kontynuowaniu pracy naukowej.

Jan Składzień

Profesor Ludwik Müller — wspomnienie

W dniu 1 listopada 1998 roku zmarł prof.zw.dr hab.inż. Ludwik MÜLLER. Był wybitnym, znanym w kraju i zagranicą specjalistą w dziedzinie budowy maszyn, teorii podobieństwa i miernictwa wielkości mechanicznych. Urodził się 7 sierpnia 1918 r. w Szczercu koło Lwowa. Uczęszczał do gimnazjum typu humanistycznego we Lwowie. W roku 1936 rozpoczął studia na Politechnice Lwowskiej na Wydziale Mechanicznym; sekcja lotnicza, grupa konstrukcyjna. Pracę zawodową rozpoczął w lutym 1939 r. jako młodszy asystent Politechniki Lwowskiej będąc jeszcze jej studentem. W okresie okupacji pracował we Lwowie jako mechanik samochodowy. Studia ukończył na Politechnice Śląskiej w lipcu 1946 r. Od roku 1947 do 1961 równocześnie pracował w przemyśle hutniczym, gdzie był Generalnym Projektantem Huty "Szczecin" oraz na Politechnice Śląskiej będąc kolejno starszym asystentem, wykładowcą i starszym wykładowcą. W roku 1960 uzyskał stopień doktora nauk technicznych, a w roku 1961 stopień doktora habilitowanego. Od lutego 1962 r. pracował wyłącznie na Politechnice Śląskiej organizując od podstaw, a następnie kierując Zakładem Badań Mechanicznych Przekładni Zębatych, Katedrą Podstaw Konstrukcji Maszyn Górniczych oraz ogólnouczelnianą jednostką naukową o nazwie Instytut Elementów Maszyn Górniczych. Prze jedną kadencję pełnił funkcję Prodziekana Wydziału Górniczego. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1967 roku, a profesora zwyczajnego 1972 roku.

W latach 1969-1973 zorganizował i prowadził jedyne w owym czasie w kraju Studium Doktoranckie z zakresu podstaw konstrukcji maszyn. Od 1974 r. był profesorem zwyczajnym w Instytucie Transportu naszej Uczelni, gdzie w latach 1981-1984 był Dziekanem Wydziału Transportu. Profesor Müller był autorem 17 książek oraz około 160 artykułów opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych. Wypromował 33 doktorów nauk technicznych. Był recenzentem szeregu rozpraw doktorskich, habilitacyjnych i wniosków o tytuł naukowy. Przez trzy kadencje był członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Kadr Naukowych. Za swoją działalność był odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, kilkakrotnie nagradzany przez Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Ministra Edukacji Narodowej. W pamięci jego licznych studentów i współpracowników Profesor pozostaje jako Osoba niezwykle życzliwa, lubiana i powszechnie szanowana.

Jacek Spatek

Profesor Ernest Czogała — wspomnienie

W dniu 8 października 1998 roku zginął tragicznie w wieku 57 lat, wraz z żoną dr med. Anielą Czogała prof. zw.dr hab.inż. Ernest Czogała nauczyciel akademicki Politechniki Śląskiej.

Ernest Czogała, prof.zw. dr hab. inż., urodził się w roku 1941 w Raszczykach na Śląsku. W roku 1965 ukończył Wydział Mechaniczno-Energetyczny Politechniki Śląskiej na specjalności energetyka jądrowa uzyskując dyplom z kinetyki reaktorów jądrowych.

W latach 1965-1966 ukończył Studium Podyplomowe Automatyki i Telemechaniki na Wydziale Automatyki Politechniki Śląskiej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał na tymże wydziale w 1969 roku za rozprawę pt.: "O reakcji pewnych układów mechanicznych o stałych rozłożonych na wymuszenia przypadkowe". W 1975 r. Rada Wydziału Automatyki i Informatyki przyznała Mu stopień doktora habilitowanego za rozprawę habilitacyjną pt.: "Reakcja ciągłych układów dynamicznych na przestrzenno-czasowe pola losowe". Jego przebieg pracy zawodowej przedstawia się następująco: asystent 1965-1969, adiunkt 1969-1975 w Katedrze Dynamiki Układów Czasu Rzeczywistego, 1980-1986 w Instytucie Aparatury i Automatyki Medycznej, później w Instytucie Elektroniki; od 1986 roku profesor w Instytucie Elektroniki Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki.

W latach 1982-1994 odbył liczne staże zagraniczne. Był stypendystą Fundacji im. Aleksandra Humboldta w RWTH Aachen (RFN), marzec 1983-sierpień 1984 oraz Fundacji im. Konrada Zusego w Fachhochschule Würzburg-Schweinfurt-Aschaffenburg (Niemcy) od marca 1994 r. do kwietnia 1995 r. Jako profesor gościł w Queen Mary College University of London (Wlk. Brytania), Faculte Polytechnique de Mons (Belgia), Health Informatics Center of the Escola Paulista de Medicina in Sao Paulo (Brazylia), University of Alabama at Binningham (USA), Ibaraki University, Hitachi (Japonia), Fachhochschule Würzburg-Schweinfurt (Niemcy), École Polytechnique de Montreal (Kanada), University of Western Australia w Perth (Australia).

Był promotorem sześciu przewodów doktorskich, recenzentem dwudziestu ośmiu rozpraw doktorskich, pięciu habilitacyjnych, licznych skryptów, książek i artykułów naukowych. Był autorem i współautorem ponad 250 publikacji krajowych i zagranicznych oraz 10 książek i skryptów, członkiem towarzystw naukowych polskich i zagranicznych (Polskie Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej i Gesellschaft für Informatik w Niemczech). W latach 1987-1990 pełnił funkcję prodziekana do spraw kierunku "Elektronika" na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki, od 1988 roku był kierownikiem Zakładu Elektroniki Biomedycznej w Instytucie Elektroniki.

Główne kierunki zainteresowań i działalność naukowa prof. Ernesta Czogały to problemy związane z biocybernetyką, zastosowaniem sieci neuronowych, sztuczną inteligencją, teorią podejmowania decyzji w warunkach niepewności (z wykorzystaniem teorii zbiorów rozmytych, teorii zbiorów przybliżonych i teorii prawdopodobieństwa). Był kilkakrotnym laureatem nagród Ministra i Rektora Politechniki Śląskiej. Był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Jan Chojcan

Skład Zarządu Głównego PTMTS XXIX kadencji

Na zebraniu w Ryń w dniu 25 października ukonstytuował się nowowybrany Zarząd Główny PTMTS:

Przewodniczący	–	prof.dr hab.inż. Eugeniusz Świtoński
Wiceprzewodniczący	–	prof.dr hab.inż. Jerzy Maryniak
Wiceprzewodniczący	–	prof.dr hab.inż. Wojciech Nowacki
Skarbnik	–	dr inż. Jacek Goszczyński
Z-ca Skarbnika	–	prof.dr hab.inż. Walery Szuścik
Sekretarz Generalny	–	prof.dr hab.inż. Józef Kubik
Z-ca Sekretarza Gen.	–	dr hab. Wiesław Nagórko
Członkowie Zarządu	–	prof.dr inż. Roman Jankowiak
	–	dr hab.inż. Czesław Szymczak
	–	prof.dr hab.inż. Andrzej Tylikowski
Z-cy Członków Zarządu	–	prof.dr hab.inż. Ewald Macha
	–	prof.dr hab.inż. Ryszard Parkitny
	–	prof.dr hab.inż. Bogdan Skalmierski

Sprawozdanie z II Międzynarodowego Seminarium Mechaniki Stosowanej Wiśła, 24 – 26 kwietnia 1998

Gliwicki Oddział Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej wspólnie z Katedrą Mechaniki Stosowanej Politechniki Śląskiej oraz z Katedrami Mechaniki Uniwersytetów Technicznych w Ostrawie i Pilźnie (Czechy) zorganizował kolejne, II Międzynarodowe Seminarium Mechaniki Stosowanej. Seminarium odbyło się w Beskidzie Śląskim, w domu wczasowym Grań, w dniach 24-26 kwietnia 1998 roku.

Problematyka seminarium obejmowała następujące zagadnienia z zakresu szeroko pojętej mechaniki:

- modelowanie układów mechanicznych,
- dynamika maszyn,
- analiza wrażliwości i optymalizacja,
- modelowanie maszyn i urządzeń górniczych,
- biomechanika i sprzęt medyczny,
- metody doświadczalne w mechanice,
- nauczanie mechaniki na uczelniach technicznych.

Nadesłane prace, po uzyskaniu pozytywnej opinii Komitetu Naukowego Seminarium, zostały wydrukowane w Zeszytach Naukowych Katedry Mechaniki Stosowanej Politechniki Śląskiej nr 8/98.

W sesjach seminarium udział wzięło ponad 50 uczestników z kilku uczelni wyższych Polski i Czech.

Na seminarium wygłoszono 26 referatów, w tym 2 referaty plenarne zamówione przez Komitet Naukowy. Zorganizowano sesję dydaktyczną dotyczącą nauczania mechaniki w uczelniach technicznych Polski i Czech.

W wyniku prowadzonych dyskusji w czasie obrad plenarnych i spotkań kulturalnych oraz zebrań Komitetu Naukowego uznano za celowe kontynuowanie organizacji takich seminariów, które mogą być inspiracją do wspólnych badań naukowych prowadzonych przez uczonych z różnych środowisk Polski i Czech.

Skład Komitetu Organizacyjnego i Naukowego był następujący:

- Komitet Organizacyjny – Witold Grabysz, Sławomir Kciuk, Arkadiusz Mężyk (przewodniczący),
- Komitet Naukowy – Petr Horyl, Jan Ondrouch, Eugeniusz Świtoński (przewodniczący), Dagmara Tejszerska, Vladimír Zeman.

Eugeniusz Świtoński

Sprawozdanie z warsztatów naukowych nt. "Modeling of Damage, Localization and Fracture Processes in Engineering Materials"
Kazimierz Dolny, 31 maja – 2 czerwca 1998

W dniach 31 maja – 2 czerwca 1998r. odbyły się w Domu Architekta w Kazimierzu Dolnym warsztaty naukowe poświęcone modelowaniu procesów uszkodzenia, lokalizacji i pękania w materiałach konstrukcyjnych. Celem warsztatów było przedstawienie najnowszych wyników badawczych dotyczących różnych aspektów procesów zniszczenia materiałów przez specjalistów w tej dziedzinie mechaniki. Warsztaty zorganizował Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN. Przewodnictwo naukowe i organizacyjne objęli dr M. Basista i prof. W.K. Nowacki. Program naukowy obejmował 7 następujących wykładów głównych:

- D. Gross (Darmstadt, Niemcy) – Recent results in the dynamics of stationary and running cracks
- A. Neimitz (Kielce) – Analysis of the stable and unstable crack growth
- J.R. Klepaczko (Metz, Francja) – Fracture dynamics in one-dimensional strain
- Z. Mróz (Warszawa) – Multiaxial fatigue and damage conditions
- A. Benallal (Cachan, Francja) – Instabilities, localization and rupture in solids

- J. Skrzypek (Kraków) – Continuum Damage Mechanics modeling of metals and metal structures for creep- and elastic-damage conditions
- M. Basista (Warszawa) – Micromechanical, phenomenological and lattice modeling of brittle damage

oraz 5 komunikatów zgłoszonych przez uczestników. W warsztatach wzięły udział 32 osoby z Polski, Francji i Niemiec. Wykłady główne są podstawą książki (pracy zbiorowej), która jest aktualnie w druku i ukaże się wiosną 1999 r.

Michał Basista

Sprawozdanie z Konferencji Mechanika w Lotnictwie "ML-VIII" Warszawa, 2 – 3 czerwca 1998

Ogólnopolskie konferencje "Mechanika w Lotnictwie" odbywają się od 1984 roku. Kolejną ósmą Konferencję Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej zorganizowało przy współudziale: Komitetu Mechaniki PAN, Instytutu Techniki Lotniczej i Mechaniki Stosowanej PW, Wydziału Uzbrojenia i Lotnictwa WAT, Instytutu Technicznego Wojsk Lotniczych, Instytutu Lotnictwa oraz Sekcji Lotniczej Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich.

Komitet organizacyjny działał w składzie: prof. Stanisław Dubiel (WAT), prof. Zbigniew Dźygadło (WAT), prof. Jerzy Maryniak (PW), prof. Wiesław Sobieraj (WAT), dr hab. Zdobysław Goraj (PW) oraz dr inż. Jacek Goszczyński (IL).

Celem konferencji było:

- stworzenie ogólnopolskiego forum stymulującego twórczo środowisko lotnicze różnych specjalizacji;
- ułatwienie i przyspieszenie przebiegu informacji o pracach naukowo-badawczych, konstrukcyjno-technologicznych i eksploatacji;
- integrowanie środowiska naukowo-technicznego różnych dyscyplin: lotnictwa, techniki raketowej i uzbrojenia;
- ułatwienie współpracy środowisk naukowych wyższych uczelni, instytutów naukowo-badawczych przemysłowych i wojskowych oraz przemysłu.

W ósmej kolejnej konferencji wzięły udział 84 osoby reprezentujące wszystkie krajowe ośrodki związane z lotnictwem. Wygłosili one łącznie 58 referatów obejmujących następującą tematykę: modelowanie i identyfikacja, dynamika lotu, aerodynamika, rakiety, pociski, bomby, śmigłowce, symulatory lotu, flatter i drgania, konstrukcja, materiały, manewrowość bojowa, naprowadzanie, stateczność, sterowanie, dynamika silników, śmigła.

Wszystkie obrady na konferencji miały charakter plenarny. Referaty były podzielone na sesje tematyczne. Obrady przebiegały w twórczej i żywej atmosferze nacechowanej życzliwością.

Prace przedstawione na konferencji zostały opublikowane przez Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

Zarówno dotychczasowe konferencje jak i publikowane prace zyskały wysoką ocenę uczestników.

W imieniu organizatorów zapraszam do wzięcia udziału w IX Ogólnopolskiej Konferencji Mechanika w Lotnictwie "ML-IX", która odbędzie się w maju 2000 roku.

Jerzy Maryniak

**Sprawozdanie z IV Konferencji "Okrętownictwo i Oceanotechnika:
Technika Portowa i Wyposażenie Pokładowe Statków – Jakość,
Niezawodność, Bezpieczeństwo"
Międzyzdroje, 3 – 5 czerwca 1998 roku**

Organizatorem Konferencji był Zakład Pokładowych Mechanizmów Okrętowych i Dźwignic Wydziału Techniki Morskiej Politechniki Szczecińskiej przy współudziale następujących jednostek PAN: Komisji Techniki Morskiej – Oddział w Gdańsku, Sekcji Podstaw Eksploatacji KBM – Zespół Bezpieczeństwa, Sekcji Technicznych Środków Transportu KT oraz Polskiego Towarzystwa Mechaniki Stosowanej.

- Komitet Organizacyjny – Mieczysław Hann (przewodniczący), Włodzimierz Rosochacki (sekretarz), Wiesława Pius, Robert Brinken, Maciej Chmielowski, Wiesław Józia, Witold Torbacki.
- Komitetu Naukowy – Stanisław Oziemski (przewodniczący), Alfred Brandowski, Dionizy Dudek, Jan Dudziak, Hien Tran Duong, Tadeusz Gerlach, Mieczysław Hann, Jerzy Jaźwiński, Lech Kobyliński, Józef Krępa, Marek Michalski, Zygmunt Paszota, Zdzisław Pawłowski, Zbigniew Smalko, Tadeusz Szopa, Jerzy Tomczyk, Jerzy Wróbel.

Wiodącymi tematami tegorocznej Konferencji była technika portowa i wyposażenie pokładowe statków ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień bezpieczeństwa, niezawodności oraz jakości. Podczas trzech sesji plenarnych oraz sześciu sesji tematycznych wygłoszono 44 referaty.

Zagadnieniom bezpieczeństwa poświęcone były między innymi wystąpienia prof. A.Brandowskiego (analiza bezpieczeństwa okrętowej instalacji wytwarzania energii elektrycznej), prof. M.Hanna (badania symulacyjne jakości maszyn pokładowych w aspekcie bezpieczeństwa), prof. T.Szopy (ryzyko a zagrożenie) oraz prof. S.Oziemskiego (założenia do budowy systemu oceny bezpieczeństwa maszyny).

Komputerowe wspomaganie wstępnych faz projektowania maszyn dla potrzeb ratownictwa technicznego było przedmiotem referatu prof. J.Wróbla. Miejscu środków

technicznych transportu wodnego w problematyce badawczej dyscypliny naukowej jaką jest transport poświęcił swoje wystąpienie prof. Z.Smalko. O nowych, kosztoszczędnych technologiach przepływowego składania i kompletacji ładunków w logistycznych systemach magazynowych traktował referat prof. Z.Korzenia.

Szereg prac poświęcono zagadnieniom napędów hydraulicznych i elektrycznych stosowanych w maszyn pokładowych. Odrębne grupy tematyczne stanowiły referaty dotyczące zagadnień konstrukcyjnych (koncepcje nowych rozwiązań, analiza wytrzymałościowa) oraz diagnozowania stanu technicznego maszyn. Dyskutowano również nad takimi zagadnieniami, jak ryzyko nawigacyjne ruchu statku czy też wypadek promu M/F Heweliusz.

Zaprezentowane referaty i związane z ich tematyką dyskusje zasygnalizowały dużą różnorodność zagadnień aktualnie realizowanych przez Uczelnie i Instytuty Badawcze w dziedzinach stanowiących przedmiot obrad. W trakcie trwania Konferencji organizatorzy zaproponowali w ramach obrad tzw. okrągłego stołu dyskusję na temat sposobów kształcenia przyszłych inżynierów i przydatności ich umiejętności w niedalekiej przyszłości na polskim rynku pracy, stwarzając w ten sposób możliwość dodatkowej wymiany poglądów dotyczących w szczególności dydaktyki.

Plonem IV Konferencji są – wydane nakładem Politechniki Szczecińskiej – Materiały IV Konferencji "Okrętownictwo i oceanotechnika...", (Wydawnictwa Politechniki Szczecińskiej, czerwiec 1998).

W trakcie prac Komitetu Naukowego przyjęto, że kolejna Konferencja odbędzie się w roku 2000.

Uczestnicy Konferencji reprezentowali następujące instytucje: Ministerstwo Edukacji Narodowej, Akademię Górniczo-Hutniczą, Politechnikę Gdańską, Politechnikę Łódzka, Politechnikę Śląską, Politechnikę Warszawską, Politechnikę Wrocławską, Politechnikę Szczecińską, Wyższą Szkołę Morską w Szczecinie, Centrum Techniki Okrętowej, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego, Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Centralny Instytut Ochrony Pracy, OBRDiUT Detrans, Bałtycki Terminal Zbożowy, Bulk Cargo Port Szczecin, Gliwickie Zakłady Urządzeń Technicznych S.A., FMiU Famak, Marine Service Jaroszewicz, Portowe Centralne Warsztaty Mechaniczne Szczecin, Rexroth, Stocznie Szczecińską S.A., Stocznie Gdynia S.A., TZUO Towimor S.A. oraz Zarząd Portu Szczecin – Świnoujście S.A.

Mieczysław Hann

Sprawozdanie z XIII Krajowej Konferencji Mechaniki Płynów Kokotek k. Lublińca, 21 – 26 września 1998

XIII Krajowa Konferencja Mechaniki Płynów odbyła się w dniach 21-26 września 1998 roku w Ośrodku Wypoczynkowo-Sportowym SILESIANA w Kokotku k. Lublińca. Gospodarzem i organizatorem Konferencji były Sekcja Mechaniki Płynów Komitetu Mechaniki PAN i Instytut Maszyn Ciepłych Politechniki Częstochowskiej.

W skład Komitetu Naukowego Konferencji weszli:

- prof.zw.dr hab.inż. Tadeusz Chmielniak – przewodniczący
- prof.dr hab.inż. Zbigniew Bilicki
- doc.dr hab.inż. Piotr Doerffer
- prof.dr hab.inż. Stanisław Drobniak
- prof.zw.dr hab.inż. Zbigniew Dźygadło
- prof.dr hab.inż. Zbyszko Kazimierski
- prof.dr hab.inż. Jerzy Krzyżanowski
- prof.dr hab.inż. Czesław Rymarz
- prof.dr hab.inż. Andrzej Styczek
- doc.dr hab.inż. Jan Szantyr
- prof.zw.dr hab.inż. Henryk Zorski
- dr hab.inż., prof. P.Cz. Alicja Jarża – sekretarz Komitetu Naukowego.

Konferencje te, odbywające się w cyklu dwuletnim już od 24 lat, przyjęły formę zgromadzeń tej części krajowego środowiska naukowego, która przedmiotem swej podstawowej działalności uczyniła mechanikę płynów. Stanowią one szerokie forum dla wymiany doświadczeń i życzliwej dyskusji podejmowanych przez członków naszej społeczności naukowej. Konferencje te stwarzają jednocześnie szansę zaprezentowania osiągnięć również młodym, początkującym kolegom.

Tematyka Konferencji obejmowała:

- podstawy mechaniki płynów,
- aerodynamikę, aerodynamikę lotniczą,
- maszyny przepływowe,
- hydrodynamikę, hydrodynamikę okrętową,
- zagadnienia turbulencji,
- numeryczną mechanikę płynów,
- metody eksperymentalne w mechanice płynów,
- przepływy wielofazowe,
- przepływy płynów nienewtonowskich.

W konferencji wzięło udział 145 osób, wygłoszone zostały 124 referaty, które były prezentowane podczas sesji plenarnych i tematycznych. W programie konferencji znalazły się także sesje o charakterze szczególnym, a mianowicie:

- Sesja Jubileuszowa z okazji 50-lecia pracy twórczej prof. Włodzimierza Prosnaka poświęcona prezentacji dorobku Jubilata,
- przegląd referatów zgłoszonych na wznowiony po kilku latach przerwy Konkurs PTMTS dla młodych pracowników nauki na najlepszą pracę z mechaniki płynów,

- przegląd prac z zakresu mechaniki płynów realizowanych w ramach grantów KBN.

W ramach Konferencji odbyła się również Szkoła Letnia Mechaniki Płynów, której poświęcono dwie sesje.

Stanisław Drobnik

Konkursu PTMTS na najlepszą pracę w zakresie mechaniki płynów organizowanego w ramach XIII Krajowej Konferencji Mechaniki Płynów wyciąg z protokołu z posiedzenia Sądu Konkursowego, 24 września 1998

Do Konkursu zgłoszone zostały następujące prace:

- Marek Jaszczur – Analiza turbulentnego transportu ciepła płynów newtonowskich w kanałach pierścieniowych z przestrzenią wirową (AGH)
- Paweł Mirek – Analiza trójwymiarowych pól prędkości (Politechnika Częstochowska)
- Bartosz Protas – Zastosowanie metody wirowej do problemu sterowania opływem przeszkody (Politechnika Warszawska)
- Jacek Pozorski – Obliczanie płaskiego przepływu turbulentnego metoda funkcji gęstości prawdopodobieństwa (IMP-PAN)
- Ewa Radziemska – Konwekcyjne struktury przepływu nad poziomymi płytami prostokątnymi (Politechnika Gdańska)
- Witold Suchecki – Badania prędkości względnej cząstki stałej w stosunku do cieczy w dwufazowym pulsacyjnym przepływie laminarnym (OND Płock-Politechnika Warszawska)
- Agnieszka Zawadzka – Uogólniony przepływ Poiseuille'a. Istnienie i jednoznaczność rozwiązań (Szkoła Nauk Ścisłych, Warszawa)

W Konkursie uczestniczyło jednak tylko sześć prac, ponieważ Pani Agnieszka Zawadzka nie uczestniczyła w sesji konkursowej i praca ta nie była oceniana.

Przewodniczącym Sądu Konkursowego był Profesor Ryszard Parkitny. W posiedzeniu Sądu Konkursowego uczestniczyły następujące osoby:

- Prof. Stanisław Drobnik – przewodniczący Częstochowskiego Oddziału Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej organizującego Konkurs
- Prof. Tadeusz Chmielniak – Przewodniczący Komitetu Naukowego XII KKMP
- Prof. Alicja Jarża – Sekretarz Komitetu Naukowego XII KKMP

- Prof. Zbigniew Bilicki
- Prof. Piotr Doerffer
- Prof. Zbigniew Dźygadło
- Prof. Zbyszko Kazimierski
- Prof. Jerzy Krzyżanowski
- Prof. Romulad Puzyrewski
- Prof. Czesław Rymarz
- Prof. Andrzej Styczek
- Prof. Jan Szantyr
- Dr Andrzej Bogusławski (bez prawa głosu) – Sekretarz Częstochowskiego Oddziału Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

Sąd Konkursowy zebrał się przed sesją konkursową w celu ustalenia kryteriów, jakimi należy kierować się przy obecnie prac konkursowych. Prof. Romuald Puzyrewski zaproponował, aby poza wartością naukową pracy, aktualnością tematyki, wartości uzyskanych wyników brać pod uwagę również sposób jej prezentacji w czasie sesji konkursowej, zwracając uwagę na utrzymanie dyscypliny czasowej, sposób udzielania odpowiedzi na pytania formułowane w czasie dyskusji, jak również staranność prezentowanego materiału graficznego. Ostatnie kryterium nie zyskało jednak akceptacji większości członków Sądu Konkursowego, zdecydowano więc, że jakość i staranność prezentowanego materiału graficznego nie powinna być brana przy ogólnej ocenie pracy.

Bezpośrednio po sesji konkursowej Sąd Konkursowy zebrał się ponownie. Przewodniczący Sądu Konkursowego Prof. Ryszard Parkitny otworzył posiedzenie Sądu, podkreślając wysoki poziom większości prezentowanych prac oraz formę ich prezentacji oraz zwracając się z propozycją ustalenia porządku posiedzenia. Sąd Konkursowy uznał jednomyślnie, że nie ma konieczności odczytywania recenzji poszczególnych prac przygotowanych wcześniej przez członków Sądu Konkursowego i można przejść bezpośrednio do głosowania.

Sąd Konkursowy przyznał dwie pierwsze nagrody: Jackowi Pozorskiemu i Bartoszowi Protasowi w wysokości 2000 zł oraz dwa równorzędne wyróżnienia: Pawłowi Mirkowi i Markowi Jaszczurowi w wysokości 500 zł. Z wynikami głosowania został zapoznany Wojewoda Częstochowski Pan Szymon Giżyński, który wręczył nagrody w imieniu sponsorów.

Przewodniczący Częstochowskiego
Oddziału PTMTS
Stanisław Drobniak

Przewodniczący Sądu
Konkursowego
Ryszard Parkitny

**Sprawozdanie z VI Konferencji "Shell Structures, Theory and Applications" SSTA'98
Jurata, October 12 – 14, 1998**

W dniach 12-14 października 1998 r. odbyła się w Juracie VI konferencja "Shell Structures, Theory and Applications", zorganizowana przez Sekcję Mechaniki Konstrukcji KILiW PAN, Katedrę Mechaniki Budowli Politechniki Gdańskiej i Gdański Oddział PTMTS. Poprzednie konferencje z tej tematyki odbyły się w Krakowie (1974), Gołuniu (1978), Opolu (1982), Szklarskiej Porębie (1986) i Janowicach (1992).

Konstrukcje i elementy powłokowe występują powszechnie w różnych dziedzinach nauki, techniki i życia codziennego. Powłokami są np.: zbiornik na wodę, ropę lub gaz, silos, rurociąg, karoseria samochodu, kadłub statku lub samolotu, łopatkę turbiny, membrana głośnika, ale również aorta i czaszka człowieka, skorupa jajka, muszla małża, piłka, balon, spadochron, kieliszek, puszka po piwie, namiot, dzwon i trąbka. Dlatego zakres tematyczny konferencji był bardzo szeroki i obejmował zarówno teoretyczne modelowanie zachowania się tych konstrukcji pod wpływem oddziaływań otoczenia, analizę ich wytrzymałości, dynamiki i stateczności przy użyciu różnych metod analitycznych, numerycznych i eksperymentalnych, jak i nietypowe przykłady ich projektowania, eksploatacji, ekspertyz i awarii.

Do organizatorów wpłynęło 140 obszernych 2-8 str. streszczeń proponowanych referatów, z których 125 (w tym 58 z zagranicy) Komitet Naukowy zakwalifikował do przedstawienia na SSTA'98. Zakwalifikowane streszczenia (w języku angielskim) zostały wydane przed rozpoczęciem obrad w tomie: *Shell Structures, Theory and Applications*, pod redakcją J. Chróścielewskiego i W. Pietraszkiewicza, Politechnika Gdańska 1998, str. 301, ISBN 83-910400-0-3.

W konferencji uczestniczyło 170 osób z 14. krajów: Austrii, Belgii, Francji, Holandii, Japonii, Kanady, Litwy, Niemiec, Polski, Rosji, Ukrainy, USA, Węgier i Włoch. Przedstawiono łącznie 96 referatów, w tym 8 generalnych, 36 wygłaszanych podczas sesji i 52 dyskutowane podczas sesji plakatowych. Autorzy 19. referatów, w tym 17. zagranicznych, nie zdołali przybyć do Juraty, głównie z powodu kryzysu finansowego w Rosji i jego skutków dla krajów ościennych. Oficjalnymi językami konferencji były angielski i polski ale podczas obrad i dyskusji zdecydowanie dominował język angielski.

Przedstawiono następujące referaty generalne (w kolejności wygłaszania):

- J.G. Simmonds (USA), The status of nonlinear shell theory at the end of the Millenium
- Cz. Woźniak (Poland), On dynamics of substructured plates and shells
- J. Makowski (Germany), J. Chróścielewski (Poland), Shells and shell-like structures: Thermomechanical foundations and computational issues
- L. Konieczny (Poland), Practical application of FEM to design of ship structures at Ship Design and Research Centre (Gdańsk)
- J. Ziółko (Poland), Imperfections of steel cylindrical tanks, their origin, methods of limitation and repair

- H. Stumpf (Germany), A shell finite element for large strain elastoplasticity with anisotropies
- D. Weichert and A. Hachemi (Germany), Shakedown of thin-walled structures in the light of advanced material modelling
- J. Arbocz (Holland), On the accuracy of numerical buckling load prediction.

Skład uczestników SSTA'98 i tematyka referatów były reprezentatywne dla tej dziedziny badań naukowych i technicznych. Największa liczba przedstawionych referatów dotyczyła rozwoju różnych metod komputerowych (głównie metody elementów skończonych) i ich zastosowań do analizy wybranych konstrukcji i elementów powłokowych. W znacznej liczbie prac dyskutowano nowe bądź rozwijano znane modele nieliniowego zachowania się płyt i powłok. Rozważono, w szczególności, zadania statyczności, optymalizacji, stanów plastycznych i granicznych, pełzania, zniszczenia oraz nieliniowej lub niestacjonarnej dynamiki. Przedstawiono szereg nie trywialnych rozwiązań dla powłok zbrojonych, warstwowych, z periodyczną mikrostrukturą, o zmiennej sztywności, wzmocnionych żebrami bądź osłabionych otworami. Badano wpływ różnych nietypowych czynników zewnętrznych, takich jak np. technologia wykonania, wstępne imperfekcje, działanie wiatru, korozja, uderzenie o przeszkodę i stany awaryjne. Dużym zainteresowaniem cieszyły się referaty z praktyki inżynierskiej dotyczące m.in. projektowania i budowy kadłubów okrętowych, awarii i napraw zbiorników na ropę oraz technologii wykonania i eksploatacji chłodni kominowych. Tylko w trzech referatach przedstawiono wyniki badań doświadczalnych. Potwierdza to znaną tendencję odchodzenia od na ogół drogich badań eksperymentalnych na rzecz tańszej, lecz tylko pozornie równoważnej analizy komputerowej.

Wobec dużej liczby referatów, obrady prowadzono w dwóch równoległych sesjach: wygłaszanej i plakatowej. Autorzy referatów wygłaszanych mieli do dyspozycji 15 minut (z dyskusją), natomiast autorzy plakatów mieli 5 minut na wprowadzenie, a wyniki badań dyskutowano szczegółowo przy plakatach. Taki sposób organizacji obrad umożliwił przeprowadzenie tak dużej konferencji w ciągu 2,5 dnia. Podczas sesji prowadzono bardzo ożywione dyskusje merytoryczne, sesje plakatowe były oblegane i z reguły przedłużane a wiele dyskusji przenosiło się do kularów.

Warto podkreślić wzorową organizację konferencji (ocenioną na 4,77 w anonimowej ankiecie uczestników), dobre warunki zakwaterowania i obsługi w hotelu Neptun i szereg udanych imprez towarzyszących (m.in. grill, wycieczka do Gdańska, bankiet oraz tańce przy muzyce zespołów Bryza i Detko Band). Wszystko to sprzyjało integracji specjalistów z różnych środowisk twórczych i zachęcało do nawiązywania nowych formalnych i nieformalnych więzi zawodowych i towarzyskich.

Ze względu na znaczną liczbę referatów zagranicznych, konferencja SSTA'98 stała się największym od 7 lat spotkaniem specjalistów z dziedziny konstrukcji powłokowych w skali międzynarodowej.

Pragnę serdecznie podziękować kolegom z Komitetu Naukowego, koleżance i kolegom z Komitetu Organizacyjnego i licznym sponsorom, których aktywne zaangażowanie się dla dobra wspólnego umożliwiło organizację tej tak potrzebnej konferencji.

- Komitet Naukowy: J. Chróścielewski, M. Golczyk, S. Joniak, M. Kleiber,

- P. Konderla, M. Królak, T. Lewiński, W. Pietraszkiewicz (przewodniczący), R. Tribińło, Z. Waszczyszyn, Cz. Woźniak, Z. Ziółko.
- Komitet Organizacyjny: Cz. Branicki, J. Chróścielewski (przewodniczący), J. Górski, M. Jasina, P. Kłosowski, I. Lubowiecka, M. Skowronek, Cz. Szymczak.
 - Sponsorzy: KBN, Wydział BL PG, Rafineria Gdańska S.A., PERN "Przyjaźń" w Płocku + 12 innych firm.

Wojciech Pietraszkiewicz

Sprawozdanie z XVIII Sympozjum Mechaniki Eksperymentalnej Ciała Stałego

W dniach 14-16 października 1998 roku w Jachrance odbyło się XVIII Sympozjum Mechaniki Eksperymentalnej Ciała Stałego. Sympozjum było współorganizowane przez:

- Sekcję Metod Eksperymentalnych Mechaniki Komitetu Mechaniki PAN,
- Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej,
- Polską Sekcję Society for Experimental Mechanics,
- Instytut Techniki Lotniczej i Mechaniki Stosowanej PW.

W Sympozjum wzięło udział 88 uczestników, w tym 13 osób z zagranicy. Podczas Sympozjum wygłoszono 8 zaproszonych referatów przeglądowych oraz 65 referatów plakatowych. Referaty przeglądowe przedstawili:

- M.F. Drdácý, J. Kratěna, J. Lesák – Contactless full-field measurements of dynamic deflections of plates and shell elements
- C.R. Gentle, W.Z. Goliński, F. Heitplatz – Experimental and computational studies of "whiplash" injuries
- J. Kaleta – Energia wewnętrzna jako wielkość kryterialna w opisie procesu zmęczenia. Podstawy eksperymentalne
- V.P. Kutovoy – Stress-strain investigations inside the three-dimensional transparent nonbirefringent objects using optical methods
- W. Osten, W. Jüptner, S. Seebacher – The qualification of large scale approved measurement techniques for testing in microcomponents

- V.V. Panasyuk, O.P. Ostash – The methodology for the experimental establishment of fatigue fracture parameters on the macrocrack initiation and propagation stages
- P. Pyrzanowski, J. Stupnicki, M. Szpakowska – Experimental study of the problems essential for the contact of the bodies with surface cracks
- J.F. Silva Gomez, M.A.P. Vaz – Holographic techniques in experimental mechanics of solids and non-destructive testing.

Sekretarz Komitetu Organizacyjnego Sympozjum
Tomasz Pancewicz

**Sprawozdanie z II Konferencji
"Nowe Kierunki Rozwoju Mechaniki"
23 – 25 października 1998 r., Rynia k. Warszawy**

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej po raz drugi zorganizował konferencję "Nowe Kierunki Rozwoju Mechaniki".

Podczas konferencji zostały wygłoszone 4 referaty plenarne przedstawione przez wybitnych specjalistów polskich reprezentujących nowe najszybciej rozwijające się dziedziny nmechaniki:

- prof.dr hab. Marek Dietrich – "Biomechanika kręgosłupa"
- prof.dr hab. Józef Wojnarowski – "Modelowanie przepływu krwi przez sztuczne, mechaniczne zastawki aorty"
- prof.dr hab. Karol Jach – "Badanie i zastosowanie wybuchowo formowanych pocisków w nowych rodzajach broni przeciwpancernych"
- dr hab. Henryk Walukiewicz – "Perspektywy stochastki stosowanej: symetrie i entropia informacyjna".

Równocześnie w trzech sesjach plakatowych zaprezentowano 33 referaty dokumentujące dorobek naukowy 17. Oddziałów Towarzystwa.

Komitet Naukowy działał w składzie: prof. Józef Kubik, prof. Jerzy Maryniak – przewodniczący, prof. Wojciech Nowacki, prof. Ryszard Parkitny, prof. Bogdan Skalmierski, prof. Dagmara Tejszerska, prof. Czesław Woźniak.

W konferencji wzięło udział 89 osób. Wszyscy uczestnicy podkreślali zasadność prezentacji najnowszych trendów w nauce i zobowiązali Zarząd Główny PTMTS do zorganizowania następnej konferencji w 2000 roku.

Jerzy Maryniak